

STRESZCZENIA

Mirosław Czapka, Janusz Klisiński, Michał Maria Wójcicki

*Związek procesów sanacyjnych (ich zakresu, form i skutków)
z celami polityki ekonomicznej*

Zjawisko upadłości przedsiębiorstw jest swego rodzaju naturalnym regulatorem w systemie ekonomicznym, który przyczynia się do zamiany zasobów na bardziej użyteczne – drogą zanikania przedsiębiorstw, które nie są efektywne i nie wytrzymują konkurencji.

W artykule przedstawiono istotę procesów sanacyjnych, upadłość jako instytucję prawną i gospodarczą oraz charakterystykę modeli przewidywania ryzyka upadłości przedsiębiorstw w Polsce.

Mirosław Czapka, Janusz Klisiński, Michał Maria Wójcicki

Upadłość jako instytucja prawna w procesie sanacyjnym polityki gospodarczej

Upadłość przedsiębiorstwa to problem społeczny i ekonomiczny, który ma ugruntowaną pozycję w polityce gospodarczej kraju. Skutki społeczne to utrata miejsc pracy, wzrost liczby osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia, czy strata kapitału właścicieli zainwestowanego w przedsiębiorstwo. Skutki ekonomiczne to straty w gospodarce narodowej, utrata dochodów z tytułu podatku dochodowego, obrotowego, majątkowego i innych, wzrost wypłat z tytułu świadczeń socjalnych.

Procesy naprawcze i upadłościowe są nieuniknione w gospodarce rynkowej, gdyż nie ma pewności, że działalność gospodarcza prowadzona przez przedsiębiorstwa państwowe czy przedsiębiorstwa i firmy zgrupowane w MŚP przyniosą w efekcie końcowym sukces rynkowy. Dlatego zjawisko upadłości przedsiębiorstw jest swego rodzaju naturalnym regulatorem w systemie ekonomicznym, który sprawia, iż następuje zamiana zasobów na bardziej użyteczne drogą zanikania przedsiębiorstw, które nie są efektywne i nie wytrzymują konkurencji.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. *Prawo upadłościowe i naprawcze* w stosunku do poprzednich rozwiązań prawnych stanowi rozwiązanie nie tylko usprawniające przebieg postępowania upadłościowego i naprawczego, ale stosuje nowatorskie instytucje oddłużenia, które mają niewątpliwą wpływ na tempo zmian w gospodarce rynkowej kraju.

Mirosław Czapka, Janusz Klisiński, Michał Maria Wójcicki

*Polityka gospodarcza a dylematy polskiej bankowości
jako instytucji zaufania publicznego w latach 2004-2008*

Autorzy starali się ukazać w jaki sposób założenia współczesnej polityki gospodarczej, a w zasadzie polityki finansowej kreowane przez władze państwowe i odpowiednie władze samorządowe wpływają na zmiany polityki finansowej banków, szczególnie w sferach instytucjonalności i ostrożności działań ochronnych.

W dotychczasowym okresie transformacji sektor bankowy w Polsce radykalnie zwiększył swoje aktywa – swój potencjał ekonomiczny, organizacyjny i technologiczny. Przyjął rozwiązania prawne adekwatne do istniejących w innych krajach Unii Europejskiej, co umożliwia mu

porównywalną ofertę i jakość obsługi klientów. Przyjęcie rozwiązań unijnych pozwoliło w zdecydowanie większym stopniu zwiększyć bezpieczeństwo depozytów i transakcji bankowych, a tym samym możliwość oddziaływania na gospodarkę kraju.

Stan współczesnej gospodarki polskiej, której warunki kreują władze państwowe oraz w odpowiednim zakresie władze samorządowe, jej dobre perspektywy w ramach współpracy z UE, stopień ubankowienia gospodarki i ludności czynią z naszego kraju atrakcyjny rynek dla rozwoju usług bankowych i finansowych, ekonomicznej ich opłacalności. To powinno zaktywizować i przyciągać kontrahentów zewnętrznych tym bardziej, że w coraz większym zakresie nastąpiła w Polsce stabilność reguł funkcjonowania banków i powstaje, a w zasadzie normuje się klarowna polityka makroekonomiczna i podatkowa.

Maciej Miszewski

Ewolucja polityki dywidendowej Skarbu Państwa wobec własnych spółek jednoosobowych i jej konsekwencje

Autor porusza kwestię polityki poboru dywidendy prowadzonej przez Skarb Państwa wobec jednoosobowych spółek pozostających pod jego nadzorem właścicielskim. Zwraca uwagę na przejściowy – z założenia – charakter tego typu podmiotów gospodarczych oraz na potrzebę ich restrukturyzowania jako warunku przyszłej, udanej prywatyzacji. Wykazuje też związek pomiędzy możliwościami prowadzenia działań restrukturyzacyjnych a rozmiarami części zysku pozostawianej w spółkach na cele rozwojowe. Na tym tle pokazuje kolejne zmiany polityki Skarbu Państwa w kwestii poboru dywidendy i ich związki z szeroko rozumianą polityką transformacji gospodarczej bądź też jej zaniechaniem przez państwo. Dokonana zostaje też ocena stanu aktualnego połączona ze wskazaniem niespójności pomiędzy deklarowanym programem prywatyzacji a polityką w zakresie poboru dywidendy.

Mirosław Czapka, Janusz Klisiński, Tchon Li

Współdziałanie państwa i małego biznesu jako czynnik rozwoju regionalnego na przykładzie Republiki Białorusi

Małe przedsiębiorstwo cechuje się wysokim stopniem ryzyka, znacznym uzależnieniem od inicjatywy i zdolności kierownika, chwiejnością finansową i komercyjną, niskim poziomem zasobów finansowych, ograniczonością środków trwałych, stosunkowo niedużym zakresem działalności gospodarczej, niedużą liczbą pracowników oraz ograniczoną liczbą kadry zarządzającej, jak również innymi wskaźnikami określającymi jego stabilność ekonomiczną.

W obwodzie grodzieńskim działalność prowadzi 9049 osób prawnych niepaństwowej formy własności, w porównaniu z 2006 r. wzrost wyniósł 122%, w tym 4047 przedsiębiorstw komercyjnych, których w 2006 r. było 2414. Z ogółu podmiotów małej przedsiębiorczości 26,3% prowadzi działalność w przemyśle, 10,5% – w rolnictwie, 12,1% – w budownictwie, 9,8% – w transporcie, 29,9% – w handlu i żywieniu zbiorowym oraz 11,4% – w innych gałęziach gospodarki.

Wypracowanie jednolitego, kompleksowego podejścia organów władzy państwowej i lokalnych organów władzy wykonawczej do rozstrzygnięcia problemów rozwoju małej przedsiębiorczości w kraju i w regionie umożliwi skuteczne współdziałanie biznesu, państwa i społeczeństwa. Ustalenie priorytetów, narzędzi prawnych, organizacyjnych i finansowych, wsparcia państwowego małej przedsiębiorczości z udziałem środków budżetu państwa i budżetu lokalnego, powinno być realizowane wyłącznie na zasadzie mechanizmów rynkowych, co umożliwi

optymalizację przedsięwzięć wsparcia państwowego małej przedsiębiorczości z punktu widzenia maksymalnej efektywności wydawania środków budżetowych.

Mirosław Czapka, Janusz Klisiński, Julia Własiuk

*Analiza i ocena współpracy transgranicznej
na przykładzie polsko-białoruskich euroregionów*

Jedną z form współpracy transgranicznej, która zajmuje odpowiednie miejsce w układzie warunków państwowych i stanowi dość efektywny mechanizm, sprzyjający osiągnięciu narodowo-psychologicznej, politycznej, ekonomicznej, narodowo-religijnej, ekologicznej i kulturowej równowagi w przygranicznych rejonach, jest euroregion.

Przez euroregion rozumiemy geograficznie ograniczoną część przygranicznego terytorium, sformowaną z kilku terytorialno-administracyjnych jednostek po obydwu stronach granicy, stworzonych na poziomie wzajemnego zainteresowania w dziedzinach gospodarki, ochrony środowiska naturalnego, rozwoju kultury, sportu i turystyki.

Istnieją 3 euroregiony z udziałem Polski i Białorusi: Bug, Niemen i Puszcza Białowieska. Rozciągnięcie latem 2003 r. ustaleń układu z Schengen również na granicę polsko-białoruską oraz członkostwo Polski w Unii Europejskiej spowodowało skomplikowanie sytuacji na granicy, jak również stosunków gospodarczych, społecznych, kulturowych, turystycznych, ekologicznych itd. na poziomie lokalnym.

Magdalena Horak-Szyla, Petr Šnapka

Wyzwania rynku pracy w dobie globalizacji

Globalizacja jest procesem, który ma wpływ na wszystkie właściwie dziedziny ludzkiego życia. Nie da się nie zauważyć ważnych jej implikacji również dla rynku pracy. Zjawiska te niosą ze sobą cały szereg skutków zarówno pozytywnych, jak i negatywnych. Rosnące bezrobocie technologiczne i wykluczenie z udziału w dochodach to niektóre z bardzo ważnych wyzwań współczesnych gospodarek. Powstaje nowy typ społeczeństw nazywany „społeczeństwem informacyjnym”, w którym zmieniają się role podmiotów społeczno-gospodarczych. Takie nowe społeczeństwo tworzy również nową gospodarkę – gospodarkę wiedzy, która w głównej mierze opiera się na wykorzystaniu wiedzy i informacji do tworzenia dochodu narodowego. Tworzenie gospodarki wiedzy jest istotnym elementem wpływającym na rynek pracy. Zmienia się popyt na pracę, stąd pojawia się konieczność dostosowywania całego systemu edukacji do nowych warunków. Są to problemy nowe i w różnym stopniu dotyczą różnych krajów (w zależności od stopnia rozwoju), niemniej jednak są one bardzo istotne, gdyż od ich rozwiązania zależeć będzie pozycja danego kraju w nowych warunkach gospodarki światowej.

Barbara Klimas, Petr Šnapka

Przemiany współczesności jako wyzwanie dla europejskiego welfare state

Wokół polityki społecznej w Unii Europejskiej narosło wiele kontrowersji – toczy się spór o dalszy kierunek reform europejskiej polityki społecznej. Reformy te są odpowiedzią na dokonujące się przemiany we współczesnej gospodarce, które wywierają istotny wpływ na politykę społeczną.

Aktualnie polityka społeczna w Unii Europejskiej pozostaje pod przemożnym wpływem nowych wyzwań epoki globalizacji i pogłębiających się procesów integracji, głębokim przemianom

ulega rynek pracy. Znaczący wpływ na politykę społeczną mają przemiany strukturalne gospodarki oraz zaostrzająca się konkurencja, rewolucja naukowo-techniczna, ale także zmiany demograficzne i zmiany struktury społecznej. Procesy te nasilają istniejące problemy społeczne, a także wywołują nowe – stąd szczególne zapotrzebowanie na społeczne funkcje państwa. Wywierają też presję na ograniczanie socjalnej aktywności państwa w celu sprostania wymogom wzrostu gospodarczego i większej konkurencyjności gospodarek. Ma to szczególne znaczenie w warunkach obecnego osłabienia dynamiki wzrostu gospodarczego oraz konieczności utrzymywania w „ryzach” finansów publicznych w związku z kryteriami z Maastricht.

Jedno z fundamentalnych wyzwań dla europejskiej polityki społecznej, europejskiego *welfare state* dotyczy faktu, że dokonujące się zmiany wymuszają z jednej strony konieczność ograniczania kosztownych funkcji opiekuńczych, a z drugiej – zwiększenia aktywności socjalnej państwa na skutek generowania trudnych problemów społecznych, będących skutkiem przemian współczesnej gospodarki.

Dorota Kotlorz

Socio-economic consequences of the unemployment

Bezrobocie wywołuje wiele negatywnych dla osoby bezrobotnej i jej rodziny oraz dla całego społeczeństwa konsekwencji o charakterze społeczno-ekonomicznym.

W artykule przedstawiono niektóre z nich, zwracając szczególną uwagę na indywidualne koszty bezrobocia w sferze ekonomicznej, zdrowotnej i psychologicznej oraz na koszty o charakterze makroekonomicznym, jakie ponosi społeczeństwo jako całość (koszty alternatywne, fiskalne, moralne).

Ewa Jabłońska-Kośmider, Petr Šnapka

*Kierunki działań usprawniających system monitoringu
w małych i średnich przedsiębiorstwach*

Zdolność polskich przedsiębiorstw do sprostania konkurencyjnej presji unijnego środowiska gospodarczego wymaga od zarządzających zmiany orientacji zarządczej, od działań rutynowych do racjonalnego zarządzania. Uzyskiwanie przewagi konkurencyjnej, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw związane jest z pewniejszymi i lepszymi informacjami dla kierownictwa. Nieodzownym narzędziem w celu uzyskania tej przewagi jest monitoring finansowy, który jest podejściem kreatywnym w zakresie zarządzania. Należy podejmować działania usprawniające system monitoringu finansowego, co umożliwi tworzenie nowych zasobów informacyjnych.

Xenie Łukoszová

Zakupy zaopatrzeniowe drogą elektroniczną E-Procurement i aukcje elektroniczne

Treścią artykułu jest problematyka możliwości skorzystania z Internetu i handlu elektronicznego celem ulepszenia zarządzania współczesnymi zakupami zaopatrzeniowymi w europejskich przedsiębiorstwach. W artykule autorka koncentruje się przede wszystkim na warunkach, wadach i zaletach wdrożenia systemu zaopatrzenia elektronicznego oraz aukcji elektronicznych w ramach procesów zakupów.